

Brüssel, 9. juuni 2022
(OR. en)

10056/22

IXIM 160
JAI 851
COMIX 309

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Eelmise dok nr:	9300/22
Teema:	ELi infosüsteemide riiklikul tasandil rakendamise teatavate aspektide ja nende infosüsteemide koostalitlusvõime – Nõukogu järelused (9.–10. juuni 2022)

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu järelused ELi infosüsteemide riiklikul tasandil rakendamise teatavate aspektide ja nende infosüsteemide koostalitlusvõime kohta, mille nõukogu (justiits- ja siseküsimused) kiitis heaks 9.–10. juunil 2022.

Nõukogu järeldused ELi infosüsteemide riiklikul tasandil rakendamise teatavate aspektide ja nende infosüsteemide koostalitlusvõime kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

1. tuletades meelde, et Euroopa Liidu üks peamine eesmärk on tagada oma kodanikele kõrge turvalisuse tase vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal, edendades politsei- ja õigusalast koostööd ning liidu välispiiride haldamist kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu V jaotise sätetega;
2. rõhutades, et politseikoostöö, õigusalase koostöö ja liidu välispiiride haldamise tugevdamiseks võetavad meetmed peavad olema kooskõlas proportsionaalsuse ja subsidiaarsuse põhimõttega;
3. tuletades meelde, et meetmeid kodanike turvalisuse tugevdamiseks vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal tuleb võtta kooskõlas liidu ja siseriikliku õigusega ning sealjuures tuleb austada eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhiõigusi, nagu eraelu austamine ja isikuandmete kaitse;
4. võttes arvesse, et ELi infosüsteemide rakendamine ja nende koostalitlusvõime aitavad kaasa liidu sisejulgeoleku eesmärkide saavutamisele niivõrd, kuivõrd need hõlbustavad liikmesriikidevahelist politsei- ja õigusalast koostööd ning terroriaktide ja muude raskete kuritegude tõkestamist, avastamist, uurimist ja nende eest vastutusele võtmist ning aitavad kaasa välispiiride haldamisele, parandades välispiiridel tehtavate kontrollide tulemuslikkust ja tõhusust, ebaseadusliku sisserände vastast võitlust ja rändevoogude juhtimist;

5. rõhutades, et Schengeni infosüsteem (SIS) aitab kaasa kõrge turvalisuse taseme säilitamisele liidu vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal, toetades operatiivkoostööd liikmesriikide selliste ametiasutuste vahel, kes vastutavad kuritegude tõkestamise, avastamise, uurimise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise ning piiri- ja rändehalduse eest;
6. tuletades meelde, et riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem (EES), mille eesmärk on tõkestada ebaseaduslikku sisseännet, hõlbustada rändevoojuhtimist ja aidata tuvastada isikuid, kes ei täida või enam ei täida liikmesriikide territooriumil lubatud viibimise kestuse tingimusi, ning tõkestada, avastada ja uurida terroriakte või muid raskeid kuritegusid, aitab kõrgetasemelise kaitse tagamisega kaasa liidu välispiiride tõhusale haldamisele;
7. rõhutades, et Euroopa otsinguportaal, ühine biomeetrilise võrdlemise teenus, ühine isikuandmete hoidla ja mitme identiteedi detektor on loodud koostalitluse komponentidena, et aidata võidelda identiteedipettuste vastu ja ratsionaliseerida juurdepääsu nendele süsteemidele terroriaktide või muude raskete kuritegude tõkestamise ja avastamise ning liidu välispiiride haldamise ja ebaseadusliku sisseände vastase võitluse eesmärgil;
8. tuletades meelde, et ühine isikuandmete hoidla tuleb luua eelkõige selleks, et hõlbustada isikute, sealhulgas tundmatute isikute, kes ei ole võimelised oma isikut tõendama, või tundmatute inimsäilmete õiget tuvastamist;

9. rõhutades, et ELi infosüsteeme ja nende koostalitlusvõimet käsitlev Euroopa õigusraamistik
- pakub võimalust täita küsitluskontrolli või erikontrolli eesmärgil sisestatud hoiatusteateid isikute ja esemete kohta;
 - pakub võimalust teha ühisest isikuandmete hoidlast biomeetriliste andmete ja erandjuhtudel tähtnumbriliste andmete päring;
 - sätestab kohustuse sisestada SISi vähemalt ettenähtud miinimumandmed ning et SISi sisestatakse ka muud ettenähtud andmed, kui need on kättesaadavad;
 - annab liikmesriikidele õiguse kasutada daktüloskoopilisi andmeid ja teatavatel tingimustel ka SISis säilitatavaid fotosid, et tuvastada isik, kelle kohta on SISi sisestatud hoiatusteade, ning
 - pakub EESi määrase kohaselt piirivalve- ja immigratsiooniasutustele võimalust teha kolmandate riikide kodanike tuvastamiseks otsinguid sõrmejälgede andmete ja näokujutise alusel;

tuletades meelde, et kõik need isikuandmetest päringu tegemise mehhanismid, sealhulgas ELi infosüsteemidest päringute tegemine mobiilsete lahenduste abil, jäävad liikmesriikide otsustada;

10. märkides seetõttu, et liikmesriigid väljendavad otsustavust rakendada ELi infosüsteeme ja nende koostalitlusvõimet käsitlevat Euroopa õigusraamistikku ning näitavad üles valmisolekut püüelda pikemas perspektiivis punktis 9 osutatud võimaluste ja korra ulatusliku rakendamise poole;

11. RÕHUTAB, kui oluline on, et liikmesriigid rakendaksid ulatuslikult ELi infosüsteemide funktsioone, et võimaldada tõhusat operatiivkoostööd liikmesriikide selliste ametiasutuste vahel, kes vastutavad kuritegude tõkestamise, avastamise, uurimise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise, piirihalduse ja sisserände eest, niivõrd kui need funktsioonid on kättesaadavaks tehtud;
12. KUTSUB liikmesriike ÜLES kaaluma, kas nende siseriiklikud õigusaktid võimaldavad kasutada punktis 9 osutatud rakendamisvõimalusi ja -korda, et hõlbustada kõige tõhusamat operatiivkoostööd liikmesriikide selliste ametiasutuste vahel, kes vastutavad kuritegude tõkestamise, avastamise, uurimise ja nende eest vastutusele võtmise, piirihalduse ja sisserände eest;

SEOSES VÕIMALUSEGA TEHA ÜHISEST ISIKUANDMETE HOIDLAST PÄRINGUID

13. RÕHUTAB, et ühisest isikuandmete hoidlast päringute tegemine on tuvastamisvahend juhul, kui liikmesriigi ametiasutusel ei ole võimalik isikut reisidokumendi või muu usaldusväärse isikut tõendava dokumendi puudumise tõttu tuvastada või kui on kahtlusi asjaomase isiku esitatud identiteediandmetes või tema reisidokumendi ehtsuses või selle omaniku isikusamasuses või kui looduskatastroofi, õnnetuse või terrorirünnaku korral ei ole isik võimaline koostööd tegema või keeldub sellest, või tundmatute inimsäilmete tuvastamiseks;
14. KUTSUB liikmesriike ÜLES kaaluma, kas nende siseriiklik õigus võimaldab nende politseiasutustel teha isiku juuresolekul algatatud isikusamasuse kontrolli käigus otse isikult saadud biomeetrilisi andmeid kasutades ühisest isikuandmete hoidlast päringuid isiku isikusamasuse tuvastamise eesmärgil, kui see on asjakohane, ning kaaluma, kas ühisest isikuandmete hoidlast saaks teha biomeetriliste andmete alusel päringuid nendel kuuel juhul, mil see võimalus on koostalitlusvõime määrukses ette nähtud;

15. TULETAB MEELDE, et küsitluskontrollid hõlmavad isiku küsitlemist, eelkõige hoiatusteate sisestanud liikmesriigi poolt hoiatusteatele lisatud konkreetse teabe või küsimuste alusel, ning et küsitlus viiakse läbi täideviiva liikmesriigi siseriikliku õiguse kohaselt; et erikontrolli käigus võib isikuid, sõidukeid, laevu, õhusõidukeid, konteinereid ja kaasas kantavaid esemeid läbi otsida ning et läbiotsimine toimub täideviiva liikmesriigi siseriikliku õiguse kohaselt;
16. ON SEISUKOHAL, et küsitlus- ja erikontrolle peaks olema võimalik läbi viia ka siis, kui asjaomase isiku suhtes ei kohaldata täideviivas liikmesriigis siseriiklikku menetlust, juhul kui sellised kontrollid on siseriikliku õigusega lubatud;
17. TULETAB MEELDE, et kui erikontrollid ei ole täideviiva liikmesriigi siseriikliku õiguse kohaselt lubatud, asendatakse need selles liikmesriigis küsitluskontrollidega, ning kui küsitluskontrollid ei ole täideviiva liikmesriigi siseriikliku õiguse kohaselt lubatud, asendatakse need varjatud kontrollidega;
18. RÕHUTAB, et võimalust kasutada küsitlus- või erikontrollide asemel varjatud kontrolli tuleks rakendada ilma, et see piiraks liikmesriikide kohustust teha lõppkasutajatele kättesaadavaks hoiatusteate sisestanud ametiasutuste poolt täiendavalt otsitav teave, mis on seotud kas küsitluskontrolli või erikontrolliga;
19. MÄRGIB, et küsitlus- ja erikontrollide kasutamine võib suurendada lisaväärtust, mida SIS pakub liikmesriikide selliste ametiasutuste vahelises operatiivkoostöös, kes vastutavad kuritegude tõkestamise, avastamise, uurimise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise, piirihalduse ja sisserände eest;
20. KUTSUB seetõttu liikmesriike ÜLES kasutama varjatud kontrolle, küsitlus- ja erikontrolle täielikult ära kooskõlas oma siseriiklike õigusaktide ja menetlustega, isegi kui asjaomase isiku suhtes ei kohaldata siseriiklikku menetlust;

SEOSES SISERIIKLIKEST FAILIDEST PÄRINEVATE ANDMETE SISI SISESTAMISEGA

21. TULETAB MEELDE, et määrustes on sätestatud, et hoiatusteatesse tuleb sisestada teatavad tähtnumbrilised andmed ja ka biomeetrilised andmed, kui need on kättesaadavad;
22. RÕHUTAB, et asjaomased kättesaadavad andmed võivad pärineda asjakohastest riiklikest andmebaasidest vastavalt siseriiklikele õigusaktidele;
23. ON SEISUKOHAL, et kõigi kättesaadavate andmete tulemuslik kasutuselevõtt on liikmesriikide selliste ametiasutuste vahelise tõhusa operatiivkoostöö eeltingimus, kes vastutavad kuritegude tõkestamise, avastamise, uurimise ja nende eest vastutusele võtmise, piirihalduse ja sisserände eest;
24. KUTSUB liikmesriike ÜLES kaaluma, kas nende siseriiklik õigus võimaldab integreerida SISI mis tahes andmeid, mis sisalduvad riiklikes andmebaasides, mida kasutavad ja millele on juurdepääs SISI kasutataval ametiasutustel ning mis on asjakohased politsei-, õigus-, piirivalve- või rändeküsimustes;

SEOSES SISist KOHAPEAL TEHTAVATE BIOMEETRILISTE PÄRINGUTEGA AVALIKU JULGEOLEKU MISSIOONIDE VÕI EBASEADUSLIKU SISSE RÄNDE VASTASE VÕITLUSE KONTEKSTIS

25. TULETAB MEELDE, et SISI määrused annavad liikmesriikidele õiguse ühest küljest kasutada päringutabamuse kinnitamiseks SISis säilitatavaid daktüloskoopilisi andmeid, näokujutisi ja fotosid ning teisest küljest teha SISist daktüloskoopilisi päringuid, et teha kindlaks, kas isiku kohta on SISI sisestatud hoiatusteade teistsuguste isikuandmetega, kohustades samal ajal tegema daktüloskoopilisi päringuid, kui isikusamasust ei ole võimalik muul viisil tuvastada;
26. PEAB soovitavaks, et sellised biomeetrilised päringud tehtaks võimalikult kiiresti, et tagada lõppkasutaja ülesannete tõhus täitmine, tagades samal ajal rahuldava tasakaalu määruse eesmärkide ning põhiõiguste ja -vabaduste kaitse vahel;

27. TULETAB MEELDE, et liikmesriikide avaliku julgeoleku ja ebaseadusliku sisserände vastase võitluse eest vastutavaid ametnikke julgustatakse tegema eespool nimetatud eesmärkidel SISist biomeetrilist päringut;
28. ON SEISUKOHAL, et sellistel juhtudel on soovitatav, et biomeetriline otsing tehtaks kohapeal ja viivitamata, kasutades võimaluse korral asjakohaseid mobiilseadmeid;
29. KUTSUB liikmesriike ÜLES kaaluma, kas nende siseriiklik õigus võimaldab teha liikvel olles SISist biomeetrilisi otsinguid isikusamasuse kinnitamiseks või isiku tuvastamiseks avaliku julgeoleku missioonide ja ebaseadusliku sisserände vastase võitluse kontekstis, kui isikusamasust ei ole võimalik muul viisil tuvastada;

SEOSES EESist LIIKVEL OLLES KOHAPEAL TEHTAVATE BIOMEETRILISTE PÄRINGUTEGA EBASEADUSLIKU SISSE RÄNDE VASTASE VÕITLUSE KONTEKSTIS

30. TULETAB MEELDE, et EESi määrus annab piirivalve- ja immigratsiooniautustele õiguse teha otsinguid vastavalt kas sõrmejälgede andmete või näokujutise või mõlema alusel üksnes selliste kolmandate riikide kodanike tuvastamiseks, kes võivad olla EESis varem registreeritud teistsuguste isikuandmetega või kes ei täida või enam ei täida liikmesriikide territooriumile sisenemise või seal elamise tingimusi;
31. PEAB soovitavaks, et sellised otsingud tehtaks võimalikult kiiresti, et tagada lõppkasutaja ülesannete tõhus täitmine, tagades samal ajal rahuldava tasakaalu määruse eesmärkide ning põhiõiguste ja -vabaduste kaitse vahel;
32. TULETAB MEELDE, et ebaseadusliku sisserände vastase võitluse eest vastutavad liikmesriikide ametnikud peavad tõenäoliselt tuvastama kolmandate riikide kodanikud oma kohapealsete ülesannete täitmise käigus;

33. ON SEISUKOHAL, et sellistel juhtudel on soovitav, et EESis tehtaks sõrmejälgede andmete, näokujutise või sõrmejälgede andmete ja näokujutise alusel otsing kohapeal ja viivitamata, kasutades võimaluse korral asjakohaseid mobiilseadmeid;
34. KUTSUB liikmesriike ÜLES kaaluma, kas nende siseriiklikud õigusaktid võimaldavad piirivalve- ja immigratsiooniasutustel teha kohapeal ja viivitamata mobiilseid otsinguid sõrmejälgede, näokujutise või sõrmejälgede andmete ja näokujutise alusel üksnes selliste kolmandate riikide kodanike tuvastamiseks, kes võivad olla EESis varem registreeritud teistsuguste isikuandmetega või kes ei täida või enam ei täida liikmesriikide territooriumile sisenemise või seal elamise tingimusi.
-